

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 31 päivänä joulukuuta 2019

1402/2019

Laki

meritse kuljetettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden vastaanottamista koske- vasta raportointivelvollisuudesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tässä laissa säädetään meritse kuljetettavia vaarallisia ja haitallisia aineita sisältävän lastin vastaanottamista koskevasta raportointivelvollisuudesta sekä toimivaltaisesta viran-
omaisesta.

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *vaarallisilla ja haitallisilla aineilla*:

a) irtolastina kuljetettavia alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä
vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkir-
jan (SopS 51/1983), jäljempänä *MARPOL 73/78 -yleissopimus*, I liitteen 1 säännössä tar-
koitettuja öljyjä;

b) irtolastina kuljetettavia *MARPOL 73/78 -yleissopimuksen* II liitteen 1.10 säännössä
tarkoitettuja haitallisia nestemäisiä aineita sekä sellaisia aineita ja seoksia, jotka väliaikai-
sesti luokitellaan luokkaan X, Y tai Z kyseisen II liitteen 6.3 säännön mukaisesti;

c) irtolastina kuljetettavia vaarallisia kemikaaleja irtolastina kuljettavien alusten raken-
tamista ja varustamista koskevan Kansainvälisen merenkulkujärjestön, jäljempänä *IMO*,
kansainvälisen säännöstön (IBC-säännöstö) 17 luvussa tarkoitettuja vaarallisia nestemäi-
siä aineita sekä sellaisia vaarallisia tuotteita, joita varten lippuvaltion viranomaisen ja sa-
tamaviranomaiset ovat antaneet alustavat lastinkuljetusehdot mainitun säännöstön 1.1.6
kohdan mukaisesti;

d) nesteytettyjä kaasuja irtolastina kuljettavien alusten rakentamista ja varustamista
koskevan IMOn kansainvälisen säännöstön (IGC-säännöstö) 19 luvussa tarkoitettuja nes-
teytettyjä kaasuja sekä sellaisia tuotteita, joita varten lippuvaltion viranomaisen ja satama-
viranomaiset ovat antaneet alustavat lastinkuljetusehdot mainitun säännöstön 1.1.6 koh-
dan mukaisesti;

e) irtolastina kuljetettavia nestemäisiä aineita, joiden leimahduspiste on enintään 60 cel-
siusastetta mitattuna suljetun kupin menetelmällä;

f) irtolastina kuljetettavia kiinteitä aineita, joilla on sellaisia haitallisia kemiallisia omi-
naisuuksia, joista määrätään kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevassa IMOn kan-
sainvälisessä säännöstössä (IMSBC-säännöstö), sen mukaan kuin vuoden 1996 vaarallisten
aineiden kuljetuksia kappaletavarana aluksessa koskevan IMOn kansainvälisen sään-
nöstön (IMDG-säännöstö) määräykset koskevat myös näitä aineita; ja

g) a–f alakohdassa tarkoitettujen irtolastina kuljetettujen aineiden lastijäämiä;

2) *vastaanottajalla* henkilöä, joka tosiasiallisesti ottaa vastaan suomalaisessa satamassa tai terminaalissa purettavan maksuvelvollisuuden alaisen lastin, jollei 3 §:stä muuta johdu;

3) *maksuvelvollisuuden alaisella lastilla* irtolastina kuljetettavia vaarallisia ja haitallisia aineita, jotka kuljetetaan meritse lastina Suomen alueella olevaan satamaan tai terminaaliiin ja jotka puretaan Suomessa;

4) *HNS-yleissopimuksella* vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetuksen yhteydessä vuonna 1996 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen vuoden 2010 pöytäkirjaa (1400/2019);

5) *HNS-rahastolla* HNS-yleissopimuksen 13 artiklassa tarkoitettua kansainvälistä vaarallisten ja haitallisten aineiden rahastoa;

6) *terminaalilla* paikkaa, johon varastoidaan merikuljetuksen jälkeen vastaanotettuja vaarallisia ja haitallisia aineita, mukaan luettuna putkilla tai muulla tavalla sellaiseen paikkaan liitetyt avomerilaitokset.

3 §

Jos vastaanottaja toimii lastin vastaanottaessaan jonkin HNS-yleissopimuksen sopimusvaltion toimivaltaan kuuluvan henkilön edustajana, toimeksiantaja katsotaan lastin vastaanottajaksi. Toimeksiantaja katsotaan vastaanottajaksi kuitenkin vain, jos edustaja on ilmoittanut toimeksiantajan HNS-rahastolle tai ennen HNS-yleissopimuksen voimaantuloa Suomessa Suomen ympäristökeskukselle.

Edustajan on lähetettävä 1 momentissa tarkoitettu HNS-rahastolle tehty ilmoitus tiedoksi Suomen ympäristökeskukselle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettun ilmoituksen toimittamisesta HNS-rahastolle ja Suomen ympäristökeskukselle.

4 §

Maksuvelvollisuuden alaisen lastin vastaanottajan Suomessa on toimitettava Suomen ympäristökeskukselle jokaisen vuoden helmikuun loppuun mennessä tiedot edellisenä kalenterivuotena vastaanottamistaan maksuvelvollisuuden alaisen lastin määristä, jos hän kyseisen kalenterivuoden aikana on ottanut vastaan yli:

a) 150 000 tonnia öljyn aiheuttamien pilaantumisvahinkojen kansainvälisen korvausrahaston perustamista koskevan vuoden 1971 yleissopimuksen, sellaisena kuin se on myöhemmin muutettuna vuoden 1992 pöytäkirjalla (SopS 42/1996), 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua öljyä, jonka osalta hän on maksuvelvollinen öljyn aiheuttamien pilaantumisvahinkojen kansainväliseen korvausrahastoon mainitun yleissopimuksen 10 artiklan mukaisesti;

b) 17 000 tonnia muita kuin a kohdassa tarkoitettuja MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen I lisäyksessä tarkoitettuja irtolastina kuljetettavia öljyjä;

c) 17 000 tonnia nestekaasua (LPG); taikka

d) 17 000 tonnia 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettuja vaarallisia ja haitallisia aineita, lukuun ottamatta nesteytettyä maakaasua (LNG) ja tämän momentin a–c kohdassa tarkoitettuja aineita.

Edellä 1 momentissa säädetty raportointivelvollisuus koskee myös vastaanottajaa, joka on ottanut vastaan nesteytettyä maakaasua (LNG) sisältävää maksuvelvollisuuden alaista lastia. Jos vastaanottaja on kuitenkin tehnyt sopimuksen henkilön kanssa, jolla on omistusoikeus tällaiseen lastiin välittömästi ennen lastin purkamista siitä, että lastin omistaja vastaa maksuista HNS-rahastoon ja sopimuksesta on ilmoitettu Suomen ympäristökeskukselle, raportointivelvollisuus on lastin omistajalla. Vastaanottajalla on kuitenkin tällöinkin raportointivelvollisuus, jos lastin omistaja jättää raportoimatta.

Maksuvelvollisuuden alainen lasti, joka alkuperäisestä lastaussatamasta- tai terminaalista päätesatamaan tai terminaaliiin tapahtuvan kuljetuksen aikana siirretään aluksesta

suoraan tai sataman tai terminaalin kautta toiseen alukseen, katsotaan vastaanotetun Suomessa ainoastaan, jos lopullinen päätesatama tai -terminaali on Suomessa.

Suomen ympäristökeskuksen on toimitettava tässä pykälässä tarkoitettut tiedot HNS-rahaston johtajalle HNS-yleissopimuksen 21 artiklan 2 kohdan mukaisesti ja IMO:n pääsihteerille 45 artiklan mukaisesti.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, miten tässä pykälässä tarkoitettut tiedot on toimitettava Suomen ympäristökeskukselle.

5 §

Edellä 4 §:ssä säädettyä velvollisuutta sovelletaan myös vastaanottajaan, jonka kalenterivuoden aikana vastaanottama maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrä ei ylitä 4 §:ssä säädettyjä määriä, jos kyseisen henkilön vastaanottaman lastin määrä kuitenkin yhteenlaskettuna samaan konserniin kuuluvan yhtiön samana kalenterivuonna vastaanottaman määrän kanssa ylittää mainitun määrän.

6 §

Sen estämättä, mitä tullilaisissa (304/2016) säädetään salassapitovelvollisuudesta, tulliviranomainen voi antaa Suomen ympäristökeskukselle tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämättömiä maksuvelvollisuuden alaisia lastia ja vastaanottajia koskevia tietoja.

7 §

Jos vastaanottaja laiminlyö 4 §:ssä säädetyn raportointivelvollisuutensa, Suomen ympäristökeskus voi velvoittaa hänet toimittamaan tiedot määräajassa ja asettaa velvoitteen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaisissa (1113/1990).

Jos vastaanottaja ei tuomitusta uhkasakosta huolimatta määräajassa täytä raportointivelvollisuuttaan, Suomen ympäristökeskus on oikeutettu arvioimalla määrittämään kyseisen vastaanottajan vastaanottaman maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrän voidakseen täyttää 4 §:n 4 momentin mukaisen velvollisuutensa.

8 §

Suomen ympäristökeskuksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettussa laissa (808/2019) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2019

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka